

Maščevanje: še več demokracije

Iva Gruden

V Oslu je bilo včeraj okoli vladnih stavb še vedno veliko oboroženih vojakov, to je za mesto zelo nenavadno, a ljudje so že bili na ulicah in večina mesta je delovala normalno, je povedal član odbora okoljevarstvene organizacije Young Friends of the Earth Norveške Magnus Røed Hestvik. »Vsi bližnji prijatelji in jaz smo v redu, ne vem le za enega od znancev, ki pa naj bi bil prav tako na varnem. Upam, da ta informacija drži,« je dejal Hestvik.

Magnus Røed Hestvik

Meščanom je policija v petek zvečer svetovala, naj se izogibajo središču Osla in ne zbirajo v večje skupine, včeraj pa tega niso več pripočali. »Ljudje so bili najprej zmedeni, nato je zavladalo nekakšno kolektiv-

no žalovanje. Norveška je svobodna država, zgrajena na zaupanju, zato je bil to napad na načela o demokraciji in svobodi. Zdaj je najpomembnejše, da se nas ne polasti strah, ampak da družba ostane takšna, kakršna je bila.

To je tudi to, kar so večinoma poudarjali politiki z leve in desne ter medijski komentatorji,« je opisal Hestvik.

S takšnimi dogodki oziroma ljudmi s tako ekstremnimi desničarskimi stališči se Norvežani še niso srečali, pove Hestvik. V njegovi organizaciji so še zlasti pretreseni, ker je bil napad uperjen proti članom mladinske organizacije, saj so to ljudje, s katerimi se srečujejo zasebno in profesionalno. »Na družabnih omrežjih so se posamezniki in organizacije že poklonili vsem prizadetim, mislijo na nas. Nadaljevali bomo boj za vrednote, za katere se zavzema laburistični podmladek, in ne bomo se prestrašili. Vsekakor bomo morali počakati, kaj se bo zgodilo, a maščevali se bomo s še več demokracije, kot je dejal premier Jens Stoltenberg v sporočilu za javnost,« je še sporočil Hestvik.

Sporna gradnja

Italija za sodelov

Foto Blaž Samec

Predsednik AAG Vojko Bernar

Jure Predanič

Zgroženi predstavniki Alpe Adria Green (AAG) so z Olgo Franca, koprsko predstavnico SLS, včeraj v Ljubljani opozorili na pismo italijanske ministri za okolje Stefanie Prestigiac slovenskemu kolegu Roku Ž. v katerem napoveduje izdajo dovoljenja za gradnjo morskega plinskega terminala in plino

Predsednik AAG Vojko Bernar opozoril, da terminala poganja grožnja za okolje in ljudi ter posledice, ki bi jih utrpel celoten evropski promet severnega Jadrana. AAG se čudijo navedbam italijanske vlade, da je postopek poteka v skladu z zakonov in s polnim spoštovanjem slovenske države, česar ta nasprotovata terminaloma. Roberto Giurastante, predstavnik tržaške naravovarstvene organizacije Greenaction Transnation članice AAG, je med drugim opozoril, da bi gradnja plinovoda za kopanje po morskem dnu, kar je za okolje uničujoče. Italija tu jasno, kako bo zagotovila varnost. Španska družba Gas Naturale je osrednji vlagatelj, je po njegovih besedah predložila ponarejene dokumente o morju.

Da je Slovenijo na cedeh evropski komisar za okolje Potočnik, poleg obeh sogov

Popolna varnost je iluzija

Jure Predanič

»Policajska preiskava še poteka in za zdaj lahko le ugibamo, a vendarle bi zelo težko rekli, da je šlo za dejanje posameznika. Po mojem mnenju je velika verjetnost, da bo preiskava pokazala, da je šlo za povezavo, ki so vsaj logistično omogočale posamezniku izvedbo dejanja takih obsežnosti,« nam je po tragediji na Norveškem povedal strokovnjak z Inštituta za korporativne varnostne študije Denis Čaleta.

Denis Čaleta

Deloma se lahko strinjam, da je bil islamski ekstremizem zadnja leta tako izpostavljen, da so se varnostne službe in drugi varnostni organi bolj osredotočali na te grožnje kot pa na grožnje domačega desnega ekstremizma, ki je v zadnje čase v razmahu, sploh v Evropi med krizo,« je dejal Čaleta. Združene države Amerike so bile v preteklosti prežete z desnim ekstremizmom in so se, tudi v devetdesetih letih, srečevala s tovrstnimi primeri.

Kot je opozoril Čaleta, je v družbi, ki jo prizadene kriza, lažje nekoga privedi do tega, da je pripravljen, zato

da dokaže politična ali druga stališča – pa naj gre za islamski fundamentalizem ali desni ekstremizem – storiti nekaj tako hudega. Spomnil je na pohod nacizma in fašizma po Evropi po prvi svetovni vojni in druge primere iz zgodovine. »Čeprav so te stranke v Evropi prepovedane, obstajajo določene 'politične sile', ki so še kako aktivne,« je opozoril sogovornik.

»Stoodstotne in popolne varnosti ni. To je iluzija, obstajajo le približki,« je Čaleta odgovoril na vprašanje, ali je tovrstna dejanja mogoče preprečiti. »Že dlje časa se govori o materialnih sredstvih za dvojno rabo in dejstvo, da je bil eksploziv v Oslu narejen iz večje količine gnojila, je to gotovo varnostni

spodrslij organov, ki to spremljajo. Iz večjih količin gnojil, ki se lahko uporabljajo v poljedelstvu, se z določenimi postopki namreč lahko naredi učinkovite eksplozive,« meni Čaleta, ki dodaja, da bi to lahko bilo znamenje za varnostne organe, da se nekaj pripravlja. »Vprašanje pa je, ali je v tako odprti družbi, kot je skandinavski, stopnja zavedanja, da je ta grožnja tako pomembna, dovolj visoka, da so se pripravljene odpovedovati določenim osebnim svoboščinam in pravicam,« pravi sogovornik, ki opozarja, da bi se morali vsi zavedati, da se tak dogodek lahko zgodi v kateri koli, na videz še tako mirni družbi. »Dogodek je treba vzeti resno, ga analizirati in se iz njega nekaj naučiti,« še pravi Čaleta, ki opozarja, da se mora vsak posameznik vprašati, ali sam dovolj stori za lastno varnost in varnost lokalne skupnosti. Po njegovih besedah vsak deviantnež v skupnosti slej ali prej namreč začne puščati sledi, po katerih ga skupnost lahko zazna kot drugačnega. »Če ti podatki pravilno prihajajo do ustreznih organov, je tovrstna dejanja lažje preprečevati,« je sklenil.